

Navngitt kommune

Deres ref:

Vår ref:

Dato: 04.07.2016

INVITASJON TIL TI KOMMUNER OM Å MELDE INTERESSE FOR Å VÆRE VERTSKOMMUNE FOR INTEGRERINGSMOTTAK

1. Innledning

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har fått i oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet å igangsette arbeid med å etablere, utvikle og prøve ut ulike modeller for integreringsmottak. Dette skal IMDi gjøre i tett samarbeid med UDI, VOX, AVdir og andre relevante aktører. Formålet med integreringsmottak er å legge til rette for raskere arbeids- og samfunnsdeltakelse for nyankomne innvandrere med fluktbakgrunn.

Vertskommunen vil ha en sentral rolle når det gjelder kvalifiseringstilbudet for beboere i integreringsmottak. Beboere skal tilbys et fulltidsprogram. Det er et mål at beboere i integreringsmottak som innvilges oppholdstillatelse bosettes i vertskommunen eller nabokommuner. De første integreringsmottakene skal være etablert innen utgangen av 2016.

Målgruppen for integreringsmottak er personer i asylmottak som nylig har fått innvilget oppholdstillatelse og som venter på bosetting og personer fra grupper som har høy sannsynlighet for å få innvilget sin søknad om beskyttelse.

Ti norske kommuner inviteres til å melde sin interesse for å være vertskommune for IM et integreringsmottak for perioden 1. oktober 2016 til og med 31. desember 2018. Frist for innlevering av interessemelding er satt til 19. august 2016.

Til orientering vil UDI parallelt med IMDis invitasjon til kommunene, sende ut forespørsel til et asylmottak i hver av de ti kommunene (se vedlegg 2) til å delta. VOX vil informere et karrieresenter i eller nær hver av de ti kommunene om prosessen og oppfordre dem til å gi sin vurdering og innspill til kommunene (se vedlegg 1). En navngitt kommune med et bestemt asylmottak og et nærliggende karrieresenter omtales i dette brevet som en *klynge*. Fem av disse ti klyngene vil få muligheten til å etablere og utvikle hvert sitt integreringsmottak.

Dersom kommunen er interessert i å være vertskommune for integreringsmottak får kommunen et særlig ansvar for å etablere et samarbeid med de andre aktørene i klyngen. Det stilles derfor krav til kommuner som ønsker delta at de etablerer kontakt med, og utarbeider en intensjonsavtale om samarbeid med det aktuelle karrieresentret i nærområdet, og med driftsoperatør som er ansvarlig for asylmottaket som kommunen allerede er vertskommune for. UDI, IMDi og VOX vil følge prosessene tett og understøtte fremdrift for etableringen av integreringsmottak i kommunene.

Det vil innen 31. august 2016 avgjøres hvilke fem klynger som er valgt ut for å etablere integreringsmottak. Tilsvarende vil asylmottaket få svar fra UDI og karrieresentret fra VOX. Det forutsettes at disse fem partnerskapene kan etablere grunnelementene ved integreringsmottaket innen 1. oktober 2016. **Integreringsmottaket skal være fulletablert innen utgangen av 2016.**

Vi anmoder kommuner med interesse for å være vertskommune for integreringsmottak om å beskrive sine forutsetninger for å ha en slik rolle, og hvilke tiltak kommunen i samarbeid med det aktuelle asylmottaket og

karrieresenteret kan tilby. De fem kommunene som velges ut som vertskommune for integreringsmottak, vil snarlig etter utvelgelsen få tilsendt et rundskriv med formaliserte rammer for forsøksordningen. Basert på dette rundskrivet vil de fem klyngene bes om å sende inn en mer detaljert beskrivelse av hvordan integreringsmottaket skal innrettes. Frist for dette vil bli satt til 15. september.

3. Nærmere om mål, innretning og innhold i integreringsmottaket

Integreringsmottaket skal være en kombinasjon av botilbud i regi av et asylmottak og fulltids kvalifiseringstilbud fra en kommune. Integreringsmottaket kan omfatte alle plassene i et mottak eller utgjøre en avdeling i mottaket. Det kommunale kvalifiseringstilbudet skal kombineres med et tilbud om karriereveiledning fra et nærliggende karrieresenter.

Det vil bli stilt til disposisjon om lag kroner 600 000 fordelt på de 5 mottakene/vertskommunene for frivillige lag og foreninger i 2016, gjennom en tilskuddsordning IMDi forvalter.

Beboerne skal medvirke til å utarbeide sin individuelle plan, som dekker om lag 37 timer pr uke. Det vil ikke stilles samme krav til innhold i kvalifiseringstilbud som det som gjelder for deltakere i introduksjonsprogram iht. introduksjonsloven. Prinsippene i introduksjonsloven legges likevel til grunn i organiseringen av fulltidsprogrammet for beboere i integreringsmottak. Norskopplæring er en sentral del av kvalifiseringen.

Aktiviteter i regi av frivilligheten, næringslivet og aktiviteter i regi av mottaket kan også utgjøre en del av beboernes individuelle plan. Eksempler på aktiviteter kan være språktrening i regi av frivillige aktører eller lokal næringsliv. Det er en fordel om kommunene beskriver hvordan samarbeid med frivillige aktører og privat næringsliv kan tenkes gjennomført. UDI har fått midler til å ansette frivillighetskoordinatorer i et utvalg av mottak. UDI vil vurdere om mottaket i klyngen også vil få tilbud om å ansette frivillighetskoordinator.

I tilfeller der en beboer har fått oppholdstillatelse eller arbeidstillatelse, kan NAVs arbeidsrettede tjenester benyttes når dette etter behovsvurdering fra NAV er hensiktsmessig og i samsvar med Arbeids- og velferdsetatens gjeldende rammer og retningslinjer. I slike tilfeller er det viktig at et godt og målrettet samarbeid med NAV i kommunen opprettes.

Det vises for øvrig til Stortingsmeldingen¹ der det gis føringer for økt fleksibilitet i kommunens og fylkeskommunens opplæringstilbud. Det forventes at forsøkskommunene jobber innovativt for å kombinere norskopplæring, grunnskolefag, videregående fag og yrkesrettede løp til beste for den enkelte beboer.

Det er en fordel at det etableres kontakt mellom voksne beboere og lokale arbeidsgivere på et tidlig stadium i integreringsmottaket, og at slik kontakt fører til språktrening og arbeidslivstrening som del av fulltidsprogrammet. I tilfeller der arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse ikke er innvilget, anbefales kommunene å bestrebe seg for å finne gode løsninger for praktisk arbeidslivsrettet språktrening innenfor det handlingsrommet som utlendingsloven gir.

Parallelt med utvikling av integreringsmottak, utarbeides det et system for kompetansekartlegging av nyankomne flyktninger. Dette systemet skal bidra til at flyktninger får kartlagt sin kompetanse og behov for videre kvalifisering og opplæring på et tidlig tidspunkt, se vedlegg 3 og 4.

Kommunene som ønsker å delta i forsøksordningen må være innstilt på å bosette beboerne som til enhver tid plasseres i integreringsmottaket, innenfor de årlig fastsatte kvotene. Beboerne vil i en innledende fase av forsøksordningen være et tilfeldig utvalg av målgruppen, og vil bli fordelt på grunnlag av ordinære fordelingskriterier. Det vil si at beboerne vil være et normalutvalg av asylsøkere med høy sannsynlighet for å få oppholdstillatelse og personer som nylig har fått oppholdstillatelse, men som ikke ennå er bosatt. Dette innebærer en normalfordeling av nyankomne med tanke på enslige, barnefamilier, helsesituasjon m.m.

Det er et mål at beboere i integreringsmottaket som skal bosettes blir bosatt i vertskommunen. Det åpnes imidlertid for at beboere kan bosettes i tilgrensende kommuner der dette er hensiktsmessig, eller der

¹ «Fra utenforskap til ny sjanse» av 2016, og Stortingets vedtak jr. Innst. 399 s (2015-2016) «Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen», Meld.St.30 (2015-2016) og Dokument 8:29 S (2015-2016).

vertskommunen ikke har kapasitet. I unntakstilfeller kan det være gunstig om en flyktning bosettes et annet sted i landet, dersom det er sterke grunner til dette, herunder tilbud om høvelig arbeid, eller oppstart i målrettet utdanning.

4. Finansiering

Vi viser til Meld. St. 30 (2015-2016) Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk og Prop. 122 S (2015-2016), Innst. 400 S (2015-2016) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2016. Det er bevilget 5 350 000 kroner til etablering av integreringsmottak som en forsøksordning for siste kvartal 2016.

Av disse midlene skal 3 300 000 kroner benyttes til kvalifisering av beboere i integreringsmottak. Midlene blir fordelt mellom de fem kommunene som velges som vertskap for integreringsmottak. Vertskommunene kan benytte midler til å dekke lønnsutgifter til personell for arbeid med målgruppen, og andre tiltak kommunen vurderer som hensiktsmessig, herunder til innkjøp av kvalifiseringsfaglige tjenester.

Kommunene vil få kompensert utgifter knyttet til gratis kjernetid for 2- og 3-åringer med oppholdstillatelse som bor i mottak. 250 000 kroner vil bli benyttet til samordningsmøter, fagseminarer og arbeidsmøter i regi av IMDi og øvrige statlige etater. De øvrige 500 000 kroner av bevilgningen er avsatt til evaluering av tiltaket. Under forutsetning om bevilgning i statsbudsjettet for 2017 og 2018, vil det bli avsatt midler til ordningen også for de to kommende år. Hvor mye midler som vil gå til fordeling til de fem kommunene for 2017 og 2018 vites ikke nå, men beløpet avsatt til siste kvartal 2016 kan anses som veiledende.

Mottaket som velges ut til klyngen vil ha en ansatt som er ansvarlig for koordinering av kvalifiseringsarbeidet og kontakt med vertskommune, og som kan bidra i oppfølging av beboere med fulltidsprogram.

I tillegg vil kommunen få midler til å tilby barnehageplasser for beboere under fire år i integreringsmottak. Kommunen vil også få midler til å delta og bidra til faglig utvikling av forsøkene gjennom samordningsmøter. Det legges opp til at kommunen får tildelt midler i henhold til antall beboere i mottakene. Rundskrivet som sendes de fem kommunene i august vil klargjøre dette nærmere. Veiledende vil en kommune som har 100 beboere i integreringsmottak (inkludert barn) motta om lag 900 000 kroner for siste kvartal 2016. Dette kommer i tillegg til vertskommunetilskuddet kommunen mottar for drift av mottaket per i dag.

VOX har fått i oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet å prøve ut karriereveiledning i integreringsmottak gjennom de fylkesvise karrieresentrene (se vedlegg 4). Endelig valg av karrieresentre som skal prøve ut karriereveiledningen skal gjøres i samråd med UDI og IMDi.

Det er bevilget 4 500 000 kroner til oppdraget. Noe er satt til utvikling, oppfølging og evaluering, men det meste vil inngå i et tilskudd til karrieresentrene som skal forvaltes av Vox. Karrieresentrene i klyngene vil på denne måten styrkes for å kunne bidra tungt inn i samarbeidet med kommunen for å sikre målrettede løp for beboerne med tanke på utdannings- og yrkesvalg.

Arbeids- og velferdsetaten bidrar med arbeidsrettet veiledning i samarbeid med karrieresentrene. Videre kan asylmottakene i de utvalgte vertskommunene bli styrket med koordinatorressurser overfor frivilligheten i kommunen. Midler til mottakene og karrieresentrene vil eventuelt komme *i tillegg* til midlene som kommunene vil motta.

5. Kriterier for utvelgelse av kommuner

Bakgrunnen for at de ti kommunene er forespurrt er at hver av de tre partene i klyngene anses å ha gode forutsetninger for å etablere og utvikle integreringsmottak.

De ti kommunene som er navngitt i vedlegg 5, kan melde og begrunne sin interesse for å være vertskommune for integreringsmottak. Interessemeldingen vil bli vurdert av IMDi i samråd med VOX, UDI og AVdir. Gode kandidater skiller seg ut ved at kommunen og samarbeidspartenes samlede evne, innsats og innovasjonskompetanse etter en totalvurdering er høy. Kommunene bør derfor, i samarbeid med karrieresentrene og asylmottakene i sin respektive klynge, beskrive sine ambisjoner og planer for hvordan integreringsmottaket skal etableres og utvikles.

I en samlet vurdering vil det også vektlegges at det skal være:

- Variasjon i type driftsoperatører som driver mottakene i klyngene, det vil si privat, kommunal eller frivillig driftsoperatør
- Geografisk spredning av klyngene
- Variasjon i om hele mottaket er integreringsmottak og mottak med integreringsavdeling

Som vist i vedlegg 1 gir Vox informasjon til hvert enkelt karrieresenter, og bidrar til at sentrene er forberedt på at kommunen kan ta kontakt. På samme måte viser vedlegg 2 at UDI informerer de aktuelle asylmottakene om at vertskommunen kan ta kontakt for å planlegge et samarbeid om integreringsmottak. AVdir vil underrette NAVs fylkeskontorer i de ti angjeldende fylkene som en orienteringssak. Kommunen har hovedansvar for at det opprettes kontakt mellom partene, og det anbefales at en intensjonsavtale utarbeides og undertegnes av de tre partene. **Intensjonsavtalen sendes sammen med interessemeldingen til IMDi innen fristen den 19 august 2016.** Interessemeldingen sendes elektronisk til IMDi til følgende adresse: post@imdi.no

Beskrivelsene i interessemeldingen anses som forpliktende. Det kan imidlertid tas forbehold om politisk behandling. Dersom en kommunes tilbud etter politiske behandling endrer seg vesentlig fra beskrivelsene i interessemeldingen, vil IMDi forbeholde seg retten til å reversere et eventuelt vedtak om tildeling av status som vertskommune for integreringsmottak.

Som påpekt innledningsvis i brevet vil detaljering av klyngenes leveranser først forventes levert til IMDi den 15. september 2016. Nærmere informasjon om dette sendes kommunene i form av rundskriv så snart de fem kommunene er valgt.

Med hilsen

for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Geir Barvik
direktør

regiondirektør IMDi

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi til:

Fylkesmannen

Fylkeskommunen

NAV fylke

Justis- og beredskapsdepartementet

Vedleggsoversikt:

Vedlegg 1: Informasjonsbrev fra VOX til karrieresenter i eller nær kommunen

Vedlegg 2: Informasjonsbrev fra UDI til driftsoperatør i kommunen

Vedlegg 3: Oppdragsbrev selvregistrering

Vedlegg 4: Oppdragsbrev karriereveiledning

Vedlegg 5: Liste over 10 potensielle klynger – Lokasjoner for integreringsmottak

Vedlegg 6: Interessemelding for å være vertskommune for integreringsmottak – Forutsetninger og tiltak
(Vedleggene er samlet i eget dokument vedlagt eposten)